

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ І ПРОЕКТУВАННЯ»**

Освітня програма «Соціальна робота»
спеціальність 231 Соціальна робота
галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціальне прогнозування і проектування
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач	доцент, кандидат психологічних наук Яремчук Віталія Василівна
Контактний телефон викладача	+0380973702941
E-mail викладача	vitaliia.yaremchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	денна, заочна форма
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Соціальне прогнозування і проектування» спрямована на вирішення важливих практичних проблем: оволодіння основами соціального проектування як інструменту професійної діяльності, формування практичних навичок використання проектного підходу до розв'язання соціальних проблем. Курс має максимальну практичну спрямованість, що передбачено розподілом навчальних годин. В ході курсу апробуємо, тренінгові технології, практичні кейси по написанню проектних пропозицій.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальне прогнозування і проектування» є формування у студентів комплексу загальних компетентностей у сфері соціального проектування, формування практичних навичок використання проектного підходу до розв'язання соціальних проблем.</p>	
<p>Цілі курсу полягають у: ознайомленні з потенціалом проектної діяльності у вирішенні соціальних проблем; опанування теоретично-методичними основами соціального проектування; відпрацювання навичок розробки соціальних проектів, програм. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: систему основних понять і категорій; принципів організації проектної діяльності; види проектів; сучасні моделі та технології проектування; моніторингу, оцінки та управління проектами; технологію розробки соціальної програми. Вміти: розробляти й застосовувати на практиці соціальні проекти; проектувати програми соціального супроводу та підтримки дітей підлітків; здійснювати моніторинг і оцінювання стану проекту, програми, що реалізуються</p>	
4. Компетентності	
<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>	
<p>Загальні компетентності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Здатність планувати та управляти часом. 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 	
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів. 2. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади. 3. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у 	

професійній практиці.
 4.Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.
 5.Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
лекції	18	
семінарські заняття / практичні / лабораторні	32	
самостійна робота	292	

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	Соціальна робота	4	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ до курсу. Предмет та основні завдання курсу. Роль курсу у формуванні та вдосконаленні і професійних знань, умінь майбутніх соціальних педагогів. Проектування, як «ідеальне передбачення і практичне втілення того, що повинно бути» (Н.Г. Алексєєв). Загальне уявлення про проектне мислення, його складові	Лекція 2 год, семінар р 2 год.	1, 2, 5.	1. Проаналізувати декілька аплікаційних форм різних донорських організацій. Розробіть проектну пропозицію.	5 балів	1 тиждень

<p>та шляхи формування. Класифікація типів проектного мислення: «побутове», «емпіричне», «теоретичне» і «квазітеоретичне». Проектна ідея, проект.</p>					
<p>Тема 2. Поняття і сутність соціального проектування . Підходи до проектування . Соціальне проектування як метод наукового пізнання, перетворення дійсності та соціального управління. Предмет і об'єкт діяльності в соціальному проектуванні. Етапи соціального проектування . Умови організації та ефективності соціального проектування . Ознаки соціального проекту. Життєвий цикл проекту. Класифікація типів</p>	<p>Лекція 2 год, семінар 4 год.</p>	<p>1, 2, 3.</p>	<p>Тема 2. Розробити опитувальник для визначення актуальності проблеми, обраної для підготовки проекту</p>	<p>7 балів</p>	<p>1 тиждень</p>

проектів.					
Тема 3. Концептуальні основи педагогічного проектування. Поняття педагогічного проектування. Критеріальні вимоги до педагогічного проектування. Форми педагогічного проектування: концепція, концепція процесу, мрія, план (навчальний план, тематичний план, план заняття). Педагогічна технологія. Принципи педагогічного проектування. Психологічні основи педагогічного проектування	Семінар 2 год.	7, 8, 9.	Тема 3. Розробити власну педагогічного проекту	5 балів	1 тиждень
Тема 4. Поняття та сутність технології розробки та реалізації соціального проекту. Визначення задуму (ідеї) проекту. Соціальне діагностування в процесі розробки проекту. Концепція проекту та обґрунтування його актуальності.	Лекція 2 год, семінар 4 год.	2, 3, 6.	Тема 4. Заповнити таблицю класифікації проектів.	5 балів	1 тиждень

<p>Логіко-структурна схема проекту. Мета проекту, вимоги до її формулювання. Визначення завдань проекту. Очікувані результати. Змістове наповнення (планування) проекту. Бюджет проекту. Проектні ризики.</p>					
<p>Тема 5. Поняття аплікаційної форми. Складові аплікаційної форми. Компоненти текстового оформлення проекту. Типові помилки при текстовому оформленні проекту. Види текстового оформлення проекту.</p>	<p>Лекція 2 год, семінар 2 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5, 6</p>	<p>Тема 5. Проаналізувати кілька аплікаційних форм різних донорських організацій та заповнити такі показники: - Назва організації донора, типові компоненти форми, додаткові компоненти форми</p>	<p>5 балів</p>	<p>1 тиждень</p>
<p>Тема 6. Поняття моніторингу. Завдання моніторингу і оцінки. Індикатори (показники)</p>	<p>Лекція 2 год Семінар 2 год.</p>	<p>7, 8,</p>	<p>Тема 6. Контрольна робота</p>	<p>10 балів</p>	<p>2 тижні</p>

моніторингу і оцінки соціального проекту. Процедура моніторингу соціальних проектів. Сутність та види оцінки соціальних проектів. Восьми етапна модель оцінки. Порівняння моніторингу і оцінки.					
Тема 7. Поняття управління проектом (проектний менеджмент). Функції управління проектом. Завдання структурування проекту. Середовище проекту, чинники зовнішнього та внутрішнього середовища. Середовище реалізації проекту. Складові системи управління соціальними проектами.	Лекція 2 год, семінар 2 год.	6, 7, 8.	Тема 7. Підготовка тренінгу щодо написання проектів	5 балів	1 тиждень
Тема 8. Методи колективної роботи над проектом. Поняття і	Лекція 2 год, семінар 2 год.	2, 8.	Тема 8. Визначте можливий склад проектної команди до розробленого соціального проекту.	5 балів	1 тиждень

<p>функції методів колективної роботи над проектом. Види методів роботи над проектом, їх характеристик а. Дискусія. Метод «мозкової атаки». Ділова гра. Метод фокальних об'єктів. ТРВЗ — теорія рішення винахідницьких завдань. Метод створення сценаріїв. Метод контрольних запитань. Методика матриці ідей. Метод синектики. Метод вживання в роль. Метод аналогії. Метод асоціації.</p>					
<p>Тема 9. Соціальна діагностика як етап проектної діяльності. Соціальна діагностика. Мета діагностики. Наслідки проєктованого нововведення. Принципи соціальної діагностики. Соціальний показник. Вимоги до соціальних показників. Етапи</p>	<p>Семінар 2 год.</p>	<p>2, 8.</p>	<p>Тема 9. Опишіть методи соціальної діагностики за різними науковцями.</p>	<p>5 балів</p>	<p>1 тиждень</p>

соціальної діагностики: порівняння, аналіз отриманих вимірювань, інтерпретація.					
Тема 10. Основне поняття соціального прогнозування. Методи прогнозування. Основні процеси розвитку соціальних об'єктів. Прогностична екстраполяція. Рефлексивний метод. Структурний аналіз.	Лекція 2 год, семінар 2 год.	7, 8.	Тема 10. Дайте характеристику сучасних методів прогнозування.	5 балів	1 тиждень
Тема 11. Соціальна експертиза як метод оцінки соціально-педагогічного проекту. Поняття соціальної експертизи. Мета та функції соціальної експертизи. Предмет соціальної експертизи. Моделі соціальної експертизи: «Рецензія», «Моніторинг», «Проект». Організація соціальної експертизи. Експертиза конкурсних	Семінар 4 год.	1, 2, 3, 8.	Тема 11. Підсумкове тестування.	10 балів	2 тижні

<p> проектів. Експертна рада. Експертний висновок. Експертне спостереження . Експерти. Методи відбору експертів: метод випадкового механічного відбору, метод відбору за документальними даними, метод відбору експертів, що ґрунтується на їх самооцінках, методика взаємооцінок, метод «снігової лавини». Надійність експертних оцінок. Заходи щодо зниження ролі побічних впливів. Методи соціальної експертизи. Метод експертної оцінки. Метод фокус-груп. Ситуаційний аналіз. Метод «Делфі». Методи активізації інноваційних рішень. Методи обробки даних. Контент-аналіз. Метод «репертуарних рішень». Підсумки соціальної експертизи. </p>					
---	--	--	--	--	--

Форма подання соціальної експертизи. Ефективність соціальної експертизи					
Тема 12. Реалізація проекту як заключний етап проектної діяльності. Захист проекту. Технологія методу Р-М-Р (Результати-МетодиРесурси). Соціально-педагогічне проектування. Управління реалізацією проекту. Функціональна структура управління. Матрична структура управління. Проектне управління. Контроль над реалізацією проекту. Види контролю: попередній, поточний, заключний контроль. Моніторинг проекту. Ліквідація проекту. Проблеми «руїн» проектів.	Лекція 2 год, семінар 4 год.	2, 8, 9.	Тема 12. Розробка авторського соціального проекту. Кожен студент розробляє власний проект, спрямований на вирішення визначеної ним соціально-педагогічної проблеми. У проекті мають бути такі складові: - концепція проекту (обґрунтування актуальності, обраної для проекту соціальної проблеми, мета, завдання проекту, цільова група, місце реалізації проекту, можливі партнери): - план реалізації проекту (перелік заходів та термінів проведення): - кошторис проекту.	10 балів	2 тижні
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	

	90 – 100	A	відмінно	зараховано	
	80 – 89	B	добре		
	70 – 79	C			
	60 – 69	D	задовільно		
	50 – 59	E			
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з повторним складанням	можливі повторним
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	повторним	

Вид контролю – іспит. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів за написання письмового екзамену та 50 балів – за практичні заняття (25 балів за поточне оцінювання, 20 балів – за контрольну роботу та 5 балів – самостійну роботу).

Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю (тестування) при умові здачі усіх практичних завдань. Максимальна сума балів за поточний контроль – 50 Екзамен виставляється студенту за умови здачі усіх практичних завдань та виконання підсумкового тесту. Заліком є сума балів набраних студентом протягом семестру за усі види роботи: усні оцінки (робота на семінарах), виконання практичних завдань, підсумковий тест. Максимальна сума балів за підсумковий контроль – 20.
--	--

7. Політика курсу

Викладання курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності. Студент виконує завдання, які зазначено у програмі (силабусі) вчасно. Всі завдання курсу повинні бути виконаними, незважаючи на причину відсутності студента на занятті. Відсутність студента на занятті без поважної причини передбачає зниження балів, які відводяться на обговорення питань семінарських та лекційних занять, а також захисту індивідуального завдання на занятті.

8. Рекомендована література

1. Балакірева О.М. Моніторинг соціальних проектів і програм. //Соціальна робота в Україні на початку ХХІ століття: проблеми теорії та практики: Матеріали доповідей на Міжнародній науково-практичній конференції 29-31 жовтня 2002 р. Частина 2 “ – К.:ДЦССМ, 2002. – С.241- 246.
2. Безпалько О.В. Соціальне проектування: навч. посіб. [Електронний ресурс]/ О.В. Безпалько. – К., 2010. – 127 с. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/2615/1/O_Bezpalko_SP_IL_KUBG.pdf
3. Бондаренко Ю. В. Оцінка соціальних проектів та програм як інструмент ефективного управління недержавною некомерційною організацією. – К., 2006. – 127 с.
4. Курбатов В.И., Курбатова О.В. Социальное проектирование. Учебное пособие. – Ростов н/Д.: Фенікс, 2001. – 416 с.
5. Луков В.А. Социальное проектирование: Учеб. пособие. – 3-изд. – М.: Флинта, 2003. – 240с.
6. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проектів /

О.О.Яременко, О.Р.Артюх, О.М.Балакірева та ін. – К.:ДЦССМ, 2002. – 132с.

7. Пометун О.І. Молодь обирає дію: Соціальне проектування – новий підхід до виховання молоді // Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: Практико зорієнтований збірник. – К.: Департамент, 2003. – С. 327-333.
8. Семез А. А. Соціально-педагогічне проектування : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів спеціальності 6.010106 Соціальна педагогіка. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2012. 132 с
9. Тян Р.Б, Холод Б.І., Ткаченко В.А. Управління проектами: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.

Викладач Яремчук В. В._____